

מה כותבים בעתונים?

רק עולה להם פחות מזו של המכונים הגדולים והמודרניים, אלא גם אינה נופלת ממנה באיכוך תה. בין משקים רבים אלה נמצאים קיבוץ מזרע, שיש לו לול מפותח מאוד, וקיבוץ יפעת.

הערת המביא לבית-הרפוא

עם קריאת רשימה זו מתעורר ברגע הראשון ספק באמיתות הדברים. אולם, אם יתברר שאמנם קיים „לחץ” כזה, הרי יש לתמוה ולהצטער מאוד מאוד על תופעות כגון אלה. על נימוקי ההתנגדות של משקים מסויימים להצטייד בתערובת מזון-מרוכז מהמכונים האזוריים אפשר להוסיף עוד אחד, שחשיבותו מבחינה כלכלית עולה בהרבה על אלה שצויינו ברשימה הנ"ל, והוא: פחיתת השומן בחלב אותם העדרים שוויתרו על התערובת המשקית משל-הם ונתפתו להיזקק לתערובות המכונים המרכזיים; ההפסדים מחמת „חסר שומן” מגיעים במשקים מסויימים לכמה עשרות אלפים של לירות בשנה. למה, איפוא, יש ללחוץ על משקים, ששוקדים על כלכלה חסכונית בענפי-החי שלהם, שישורו מדרכם ויסתכנו בהפסדים?

בדרך כלל משונה הדבר כשמדברים על „לחץ” בפעולות משקיות כגון אלה: „מי” ילחץ, והעיקר — „בשם מח” ילחצו? ידוע על מכונית-תערובת גדולים שהוקמו ומוקמים בחוץ-לארץ; רובם ככולם הם מפעלים פרטיים, המוציאים מיליונים רבים על פרסום תוצריהם בעתונות המקצועית, וכל בעל משק עורך את חשבונו הוא, אם כדאי לו בכלל ובאיזו מידה כדאי לו להיזקק לתוצרים אלה; וזהו כל ה„לחץ” שמפעילים על צרכני התערובת בארצות הנ"ל. למה לא יסתפקו גם בארץ המכונים המרכזיים באותם הצרכנים שמוצאים ענין במוצריהם, ויניחו לכל אלה שמעדיפים את מכוני התערובת שלהם? האם אין בעלי משקים אלה יודעים חשבון? עם כינון המכונים המרכזיים דובר הרבה על ייעול, חוזלה וכו' וכו' של הייצור בענפי בעלי-החי. סבורים היינו שעצם היתרונות שהובטחו צריכים היו לשמש אבן שואבת לצריכת תוצרי המכונים. ואם באמת יש צורך „ללחוץ” על צרכן זה או אחר שיכיר בתועלת התוצרים האלה, הרי זה נראה כספיח משונה של ייעול, עליו מכריזים בשעת כינון המכונים המרכזיים. א. בן-יוסף

ב„הארץ” מיום 12.10 ש.ז. פורסמה רשימה שהננו מביאים אותה להלן כלשונה: לחץ על משקים לוותר על מכוני תערובת משלהם

לאחרונה מופעל לחץ על משקים חקלאיים, שלרשותם מכוני תערובת משלהם למספוא לרפת וללול, לוותר על מכונים אלה ולספק את צרכיהם במכונים האזוריים הגדולים. לחץ זה גובר בה במידה, שהמכונים האזוריים החדשים הניבנים והולכים, מתקרבים לגמר בנייתם ולהפעלתם.

המכון הגדול הראשון שיושלם, מכון תדמור באשקלון בשביל משקי הדרום, יופעל עוד לפני גמר השנה. במכון זה, שבנייתו עדיין נמשכת, הושקעו כ־15 מיליון ל"י, וכושר ייצורו השנתי יגיע לכדי 150 אלף טונות תערובת. עם התחלת ייצורו ייאלצו משקים רבים בדרום לוותר על ייצור תערובת משלהם. אך אחדים ממשקים אלה, שלרשותם מכונים קטנים אולם יעילים, טוענים שאם יוותרו על מכניהם, יהיה פירוש הדבר לא רק השבתת השקעות אלא גם ייקור התערור בת, משום שהם מייצרים אותה במחיר נמוך מזה שבו יוכלו להשיגה במכון באשקלון.

השאלה תחריף עוד יותר עם השלמת שני מכוני תערובת גדולים נוספים בצפון הארץ — אחד במפרץ חיפה בשביל משקי תנועת המוש"בים, ואחד בעמק הירדן, בשניהם יחד הושקעו כ־15 מיליון ל"י. גם מכונים אלה יהיו תלויים במשקים שכבר יש להם מכונים משלהם. כגון זה שבדגניה א', שלא רק מספק את צרכי המשק שלו, אלא גם עובד בשביל משקים אחדים בסביבה, מהם אף אחדים בעלי מכונים משלהם. מלבד שלושה מכונים אלה מוקם עוד אחד בצפון ואחד בחדרה. כושר הייצור השנתי של כל החמישה יחד יסתכם בכדי 500 אלף טונות תערובת, שהם כ־60% מן התצרוכת הארצית. כושר הייצור של המכונים הקיימים כבר — במשקים ומחוץ להם — גדול עוד הרבה יותר. לפיכך יצטרכו להשבית את רוב המכונים הקטנים עד אמצע השנה הבאה, כשיופעלו המכונים במפרץ חיפה ובעמק הירדן.

אך משקים בעלי מכונים טובים רוצים להמשיך ולהפעילם, כי התערובת המיוצרת בהם לא